

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....แม่ออน..... จังหวัด.....เชียงใหม่.....
ข้อมูล ณ วันที่.....๑๓.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๔.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายสองเมือง ตากุล.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๗/๑๑ ม.๓ ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ ...๐๖๔-๘๑๔๒๔๑๗.....Facebook...-..... Line
เกิด พ.ศ. ๒๕๐๓ . ปัจจุบันอายุ ๖๕ ปี
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย.....
สถาบันการศึกษากศน.....
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๕๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๑.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....พืชผัก.....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
แปลงเรียนรู้การปลูกผักอินทรีย์ โดยที่สลับหมุนเวียนพืชที่จะปลูก ได้แก่ กระเจี๊ยบเขียว แตงกวาญี่ปุ่น
ถั่วแระ ถั่วฝักยาว เป็นต้น
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๕.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๓.๑ ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การทำปุ๋ยหมักลดต้นทุน
 - ๓.๒ ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี
 - ๓.๓ ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การปลูกผักอินทรีย์
 - ๓.๔ ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์
 - ๓.๕ ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การทำบัญชีครัวเรือน
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๖..... หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑.๑ ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพพืช

- ๔.๑.๒ การปลูกผักปลอดสารพิษ
- ๔.๑.๓ การขยายเชื้อสารชีวภัณฑ์
- ๔.๑.๔ การผลิตน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์
- ๔.๑.๕ การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์
- ๔.๑.๖ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- ๔.๒.๒ การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การทำบัญชีครัวเรือน วัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดเพื่อให้เกษตรกรรู้จักการคิดต้นทุน กำไร ในการทำการเกษตรและ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้รู้ค่าใช้จ่ายรายวัน อย่างไหนใช้จ่ายจำเป็น หรือใช้ จ่ายไม่จำเป็น การออมทรัพย์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

ได้มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสนักแพ่ง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. ประชุมชี้แจง คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ และ จนท.
๒. การวิเคราะห์ศักยภาพ
 - ๒.๑ วิเคราะห์เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา ศพก.
 - ๒.๒ วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศูนย์เครือข่าย
๓. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และศูนย์เครือข่าย
 - ๓.๑ จัดทำแผนการพัฒนา ศพก.
 - ๓.๒ การปรับปรุงฐานเรียนรู้
 - ๓.๓ การปรับปรุงแปลงเรียนรู้
 - ๓.๔ การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพก.
 - ๓.๕ พัฒนาศูนย์เครือข่าย
 - ๓.๖ คณะกรรมการ ศพก. ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ
๔. การให้บริการของ ศพก.

- ๔.๑ การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร
- ๔.๒ การให้บริการด้านการเกษตร
- ๔.๔ การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน
- ๕. การอบรมเกษตรกร จัดกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ
- ๖. ประสานงานวิจัย / วิชาการ / นวัตกรรม
- ๗. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพก.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)
 - ๗.๑ การจัดทำแปลงต้นแบบ
 - ๗.๒ ป้ายฐานเรียนรู้
 - ๗.๓ เอกสารวิชาการ
 - ๗.๔ ถ่ายทอดความรู้
 - ๗.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิต
 - ๗.๖ สนับสนุนสื่อเรียนรู้ด้านสหกรณ์
 - ๗.๗ สนับสนุนการรวมกลุ่ม
- ๘. ติดตามประเมินผลและรายงาน
 - ๘.๑ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน
 - ๘.๒ สรุปผลการดำเนินงาน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- ๖.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหา
 - ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ และปัญหาในพื้นที่หรือประเด็นที่ต้องขับเคลื่อน
- ๖.๒ กำหนดเป้าหมาย
 - กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนให้สอดคล้องกับนโยบาย
- ๖.๓ การประชุมบูรณาการ
 - เชิญเครือข่าย ศพก ร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงาน แผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย
- ๖.๔ การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ
- ๖.๕ การติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า
 - ติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละหัวข้อ ประเมินผล และปรับปรุงแผนตามสถานการณ์

ปัญหาด้านสุขภาพที่แต่ก่อนเคยใช้สารเคมีในการทำการเกษตรและต้นทุนในการทำการเกษตรที่สูงขึ้น ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรใหม่ โดยได้รับการแนะนำจากหน่วยงานราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้เข้ามาถ่ายทอดความรู้ให้แก่ตนเอง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นการเกษตรที่มีกิจกรรมการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ หลากหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน เพื่อลดการระบาดของศัตรูพืช โดยกิจกรรมแต่ละชนิดสามารถเกื้อกูลกัน และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพต่อแปลงที่ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ผลผลิตที่ได้มีความหลากหลายและมีคุณภาพ อีกทั้งยังปลอดภัยต่อสุขภาพทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม

การจัดการแปลงไร่นาสวนผสม มีการนำเทคโนโลยีการผลิตด้านการเกษตรมาปรับใช้ และมีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เช่น การเลือกพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ การปรับปรุงบำรุงดินจะทำให้พืชที่ปลูกได้รับธาตุอาหารครบถ้วน และมีความสมดุล พืชที่ปลูกมีความแข็งแรง การระบาดของศัตรูพืชลดลง สามารถเพิ่มผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การทำการเกษตรแบบผสมผสานโดยใช้หลักมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จะเป็นการเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในแปลง ซึ่งนับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศการเกษตรและความยั่งยืน เพราะการที่มีสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิดอยู่ร่วมกันย่อมให้เกิดการเกื้อกูลกันต่อการดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ มีการลดต้นทุนโดยการหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีทุกชนิด ทำการเกษตรแบบอินทรีย์ เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ (ไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย) หรือน้ำหมักไล่แมลงทดแทนการใช้สารกำจัดศัตรูพืช การใช้กากขี้ไก่แทนสารเคมีกำจัดหอยเชอรี่ในนาข้าว การนำฟางข้าวอินทรีย์มาทำปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนในการใช้ปุ๋ยเคมี การใช้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรคลุมหน้าดินเพื่อลดการคายน้ำ การใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อทดแทนฮอร์โมนพืชต่างๆ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ
- ใช้สารชีวภัณฑ์หลากหลายชนิดในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

(๑) หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ สังเกตการระบาดของศัตรูพืชและอาการของพืชในแปลง หากมีการระบาดของศัตรูพืชในแปลง ดำเนินการวินิจฉัยชนิดของศัตรูพืชที่ก่อให้เกิดปัญหาและประเมินความรุนแรงของปัญหา หากไม่ทราบจะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอสันกำแพง

(๒) ดำเนินการขยายสารชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโคเดอร์มาและบิวเวอร์เรีย ตามที่ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่อน หมั่นพ่นสารชีวภัณฑ์ทุก ๕ - ๗ วัน เพื่อป้องกันการระบาดของศัตรูพืช

(๓) สังเกตผลการป้องกันหรือควบคุมศัตรูพืชหลักจากการใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น การลดจำนวนของศัตรูพืชหรือลดการระบาดของศัตรูพืชลง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาและบิวเวอร์เรีย

(๑) เชื้อราไตรโคเดอร์มา (Trichoderma sp.)

เชื้อราไตรโคเดอร์มา เป็นเชื้อราทำลายเชื้อราโรคพืชโดยจะไปลดกิจกรรมการดำเนินชีวิตของเชื้อราโรคพืช เช่นยับยั้งการเจริญเติบโต การขยายพันธุ์ โดยมีกลไกการทำงาน ๓ ประการ ดังนี้

๑. การทำลายโดยตรง โดยการกินเชื้อราโรคพืชเป็นอาหาร

๒. การแก่งแย่งที่อยู่อาศัย และสารอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต

๓. การสร้างสารปฏิชีวนะที่เป็นอันตรายต่อเชื้อโรคชนิดอื่นนอกจากนี้ เชื้อราไตรโคเดอร์มา ยังช่วยกระตุ้นให้พืชสร้างภูมิคุ้มกันด้านทานต่อเชื้อโรคพืช กระตุ้นให้รากพืชเจริญเติบโตดีขึ้น ทำให้รากยาวและแข็งแรง และเมื่ออยู่ในดินจะสร้างสารที่ไปละลายธาตุอาหารในเม็ดดินและดินให้ละลายออกมาเป็นประโยชน์ต่อพืช และยังสามารถใช้ในการป้องกันกำจัดเชื้อราโรคพืช ในส่วนต่างๆของพืชที่อยู่เหนือดิน

วัสดุอุปกรณ์

๑. หัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา

๒. ข้าวสารเจ้าชนิดแข็ง

๓. ถ้วยตวง

๔. น้ำสะอาด

๕. ถุงพลาสติกทึบร้อน ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว

๖. เข็มหมุด, ยางรัด

๗. หม้อหุงข้าว

๘. เตาแก๊สพร้อมอุปกรณ์

๙. แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ

๑๐.ตาชั่งละเอียด ๑ กิโลกรัม

วิธีการทำ

๑. หุงข้าวโดยใช้สูตร ข้าวสาร ๓ ส่วน + น้ำ ๒ ส่วน

๒. ชุ่ยข้าวให้ทั่ว ตักข้าวขณะยังร้อนอยู่ใส่ถุงๆ ละ ประมาณ ๒๕๐ กรัม (๒-๓ทัพพี)

๓. นำมาพับปากถุงแล้วเกลี่ย พักไว้ให้อุ่นเกือบเย็น

๔. หยาะหัวเชื้อ ๒-๓ ครั้ง

๕. รัดปากถุงแล้วเขย่าให้เชื้อกระจายทั่ว แล้วใช้เข็มแทงได้หนึ่งยาง ๒๐-๓๐ รู

๖. นำมาพักไว้ในที่ร่ม แล้วตั้งถุงให้อากาศเข้า

๗. บ่มไว้ ๓ วัน แล้วเขย่าให้เชื้อกระจายอีกครั้ง แล้วบ่มต่ออีก ๕-๗ วัน

การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาควรใช้ในช่วงเวลาที่แดดอ่อน โดยมีวิธีการใช้ ๓ วิธี

๑. ใช้คลุกเมล็ดพืช หรือส่วนขยายพันธุ์ของพืชที่จะนำไปปลูก เช่น หัว แง่ เหง้า กลีบ ฯลฯ โดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดเชื้อสดในอัตราส่วน ๑ ข้อนโต๊ะต่อเมล็ด ๑ กิโลกรัม

๒. ใส่เชื้อลงในดิน โดยใช้ผสมกับปุ๋ยหมักซึ่งสามารถใช้ได้กับพืชทุกระยะการเจริญเติบโต ดังนี้

- ใช้ผสมดินเพาะกล้า อัตรา ส่วนผสม ๑ ส่วน/ดิน เพาะกล้า ๔ ส่วน

- ใช้หว่านลงในแปลงก่อนหรือหลังปลูก (พืชไร่ พืชผัก) ใช้ส่วนผสม ๒๐๐ กรัม ต่อพื้นที่ ๑ ตารางเมตร

ตารางเมตร

- ใช้รองกันหลุม (ไม้ผล หรือพืชที่ปลูกเป็นหลุม) ใช้ส่วนผสม ๓๐๐ - ๕๐๐ กรัมต่อหลุม
- หวานรอบโคนต้นและภายในทรงพุ่ม หลังจากหวานแล้วใช้วัสดุคลุมดิน (เช่น ฟางข้าว)

หลังจากนั้นรดน้ำให้พอชุ่ม

๓.วิธีผสมน้ำ โดยการนำเชื้อสดไปยี้ในน้ำเพื่อให้สปอร์ของเชื้อราหลุดจากเมล็ดลงไปในน้ำ กรองเอาเมล็ดออก อัตราการใช้เชื้อสด ๑ กก. ต่อน้ำ ๑๐๐ - ๒๐๐ ลิตร นำไปใช้ดังนี้

- ฉีดพ่นให้ทั่วต้นพืช เพื่อป้องกันกาจัดโรคพืช
- ใส่บัวรดน้ำรดไปที่ดินใช้กับโรครากเน่าโคนเน่า
- ปลอ่ยไปกับระบบน้ำหยด หรือสปริงเกอร์

(๒) เชื้อราบิวเวอร์เรีย (*Beauveria bassiana*)

ลักษณะและการกำจัดแมลงของเชื้อราบิวเวอร์เรีย สปอร์ของเชื้อราบิวเวอร์เรียเมื่อตกไปที่ผนังลำตัวแมลงโดยมี ความชื้นเหมาะสม สปอร์ก็จะงอกก้านชูสปอร์(germtube) แทะทะลุผ่านลำตัวแมลงเข้าไปในช่องว่าง ภายในลำตัวแมลง หลังจากนั้นเชื้อราจะเจริญเพิ่มปริมาณ เป็นเส้นใยท่อนสั้น ๆ เซลล์เม็ดเลือดในตัวแมลงก็จะถูกทำลายทำให้เลือดที่อยู่ในตัวแมลงลดน้อยลง แต่ในทางกลับกันเชื้อราก็มีการเพิ่มจำนวนเชื้อที่มากขึ้นเรื่อยๆ จนเต็มช่องว่าง ของตัวแมลงทำให้เป็นอัมพาต และก็ตายในที่สุด หลังจากแมลงตายเชื้อราจะแทงก้านชูสปอร์ ทะลุผ่านผนังลำตัวออกมาภายนอกแล้วสร้างสปอร์ซึ่งสามารถแพร่กระจายได้ดีในธรรมชาติ เชื้อราบิวเวอร์เรียสามารถทำลายแมลงได้ทุกระยะการออกฤทธิ์ทำลายแมลง

- เพิ่มปริมาณ และสร้างเส้นใย
- ผลิตเอ็นไซม์ที่เป็นพิษ
- เป็นอัมพาตและตาย
- พัฒนาเส้นใยแล้วแทงออกมานอกตัวแมลง

อุปกรณ์การผลิตขยายเชื้อราบิวเวอร์เรีย (อย่างง่าย) ดังนี้

- หัวเชื้อราบิวเวอร์เรีย
- ข้าวสารเจ้า
- ถ้วยตวง
- น้ำสะอาด
- ถังพลาสติกทนร้อน ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว
- เชื้อหมุด, ยางรัด
- ลังถึง
- เตาแก๊สพร้อมอุปกรณ์
- แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ

ขั้นตอนการผลิตขยายเชื้อรา

๑. เตรียมหัวเชื้อราบิวเวอร์เรีย

๒. ตวงข้าวสารอัตรา ๒ ส่วน ต่อน้ำ ๑ ส่วน ใส่ถังพลาสติกแล้วรัดปากถังให้แน่น น้ำหนัก ๑ ถัง ประมาณ ๒๐๐-๒๕๐ กรัม

๓. วางเรียงลงถึงใช้เวลาหนึ่ง ประมาณ ๒๐-๓๐ นาทีจนสุกได้ที่นำออกมาวางเรียงแล้วรอให้อุ่น โดยห้ามเปิดปากถุง

๔. เปิดปากถุงใส่หัวเชื้อราบิวเวอร์เรียแล้วรัดปากถุงให้แน่น ขยำให้เข้ากันใช้เข็มเจาะรูประมาณ ๑๕-๒๐ รูได้อย่างรัด

๕. วางถุงข้าวสุกในลักษณะแบนราบ ไม่ซ้อนทับกัน (ในที่ที่มีแสงสว่าง ปลอดภัยจากมด ไร และสัตว์อื่นๆ)

๖. พอคرب ๓ วันขยำให้เส้นใยกระจาย ครบ ๗ - ๑๐ วัน นำไปใช้ได้

วิธีการนำเชื้อราบิวเวอร์เรียไปใช้

๑. วิธีการนำไปใช้แบบฉีดพ่น เชื้อสด ๒ ถุง/น้ำสะอาด ๒๐ ลิตร (๑ ขอนแกง / น้ำ ๑ ลิตร) ใส่เชื้อสด+น้ำ ๕ ลิตร ก่อน คนให้สปอร์หลุดกรอง แล้วนำไปผสมน้ำอีก ๑๕ ลิตร ผสมสารจับใบ แล้วคนให้เข้ากัน นำไปฉีดพ่น (สามารถผสมน้ำหมักฉีดพ่นได้)

๒. วิธีใส่ทางดิน ใช้เชื้อราอัตรา ๑๐๐ กรัม (๑-๒ กำมือ) ต่อพื้นที่ตารางเมตร

เทคนิคการใช้เชื้อราบิวเวอร์เรียให้มีประสิทธิภาพ

๑. เชื้อราบิวเวอร์เรีย ๒ ถุง ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร กรองเอาเฉพาะน้ำผสมสารจับใบ

๒. ควรให้น้ำแปลงพืชประมาณ ๑ ชั่วโมงก่อนการพ่นเชื้อราบิวเวอร์เรีย

๓. ขณะฉีดพ่นเชื้อราบิวเวอร์เรียโดยต้อง

- พ่นให้ถูกตัวแมลงศัตรูพืชหรือบริเวณที่แมลงอาศัยให้มากที่สุด
- ช่วงเวลาพ่นควรเป็นช่วงเวลาเย็น

๔. ให้น้ำกับแปลงพืชในวันรุ่งขึ้น เพื่อเพิ่มความชื้นในอากาศ

๕. สักรวจแปลงพืช ถ้ายังพบศัตรูพืชเป้าหมายให้พ่นบิวเวอร์เรียซ้ำ ๒- ๓ ครั้ง

ภาพที่ ๑ การขยายสารชีวภัณฑ์ในพื้นที่ ศพก.

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...กระเจี๊ยบเขียว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒ งาน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)ถั่วแขก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒ งาน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)ถั่วฝักยาว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒ งาน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่ไข่..... จำนวน.....๑๕๐.....(ตัว)

๓.๒)กบ..... จำนวน.....๒๐๐..... (ตัว)

๓.๓)วัว..... จำนวน.....๗..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....๓.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)กระเจี๊ยบเขียว..... เป็นเงิน.....๔,๒๓๐..... บาท/งาน

๑.๒)ถั่วแขก..... เป็นเงิน.....๘,๗๓๐..... บาท/งาน

๑.๓)ถั่วฝักยาว..... เป็นเงิน.....๘,๗๓๐..... บาท/งาน

๑.๔) เป็นเงิน..... บาท/ไร่

๑.๕) เป็นเงิน..... บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๒๑,๖๙๐..... บาท/ไร่

รายได้๓๐,๐๐๐..... บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๓๘๐..... บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....

- เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๒,๖๖๐.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....
- เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๑,๔๐๐.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....
- เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๑๐๗,๓๕๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

นายสองเมือง ตากุล ได้เป็นวิทยากรถ่ายทอดผลงานและความรู้ ให้กับผู้ที่สนใจให้ได้รับความรู้ เทคนิคและวิธีการทำการเกษตร การจัดทำบัญชี และได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำการจดบัญชีฟาร์มและการนำข้อมูลที่จัดบันทึกเกี่ยวกับการทำเกษตรมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการเพาะปลูกให้ได้ผลผลิตที่สอดคล้องกับกลไกการตลาด โดยเป็นวิทยากรครูบัญชีทฤษฎีใหม่ให้กับเกษตรกร ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นหมอดินอาสา พร้อมทั้งสามารถเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรในพื้นที่และนอกพื้นที่ การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการทำเกษตร โดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการประกอบอาชีพ และความเอื้ออาทรต่อกันนำไปสู่สังคมและชุมชน เป็นเสมือนรากฐานของชีวิตมีความเข้มแข็งและเจริญรุ่งเรือง เกิดความมั่นคงยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่นายสองเมือง ตากุล เกษตรกรต้นแบบ ศพก.หลัก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการทำการเกษตรแบบผสมผสานที่มีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ให้ถูกทำลายหรือเสื่อมสภาพลง มีการรักษาไว้ซึ่งสภาพสมดุลของธรรมชาติ หรือการทำให้ระบบนิเวศมีความสมดุล โดยใช้สิ่งที่มีในธรรมชาติอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจมากที่สุด แต่มีการหมดเปลืองและสูญเสียทรัพยากรน้อยที่สุด และทำ

ให้เกิดประโยชน์ ในช่วงเวลาที่สืบเนื่องกันนานที่สุด ดังนั้นการทำการเกษตรโดยมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนากการเกษตร อย่างยั่งยืน

การบริหารจัดการฟาร์มของนายสองเมือง ตากุล เกษตรกรต้นแบบ ศพก.หลัก อำเภอแม่อน จังหวัด เชียงใหม่ ที่คำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑.๑ การผลิตปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เศษใบไม้ ฟางข้าว ต้นข้าวโพด ทำปุ๋ยหมัก โดยมีวิธีการทำ ดังนี้

การผลิตปุ๋ยหมักแบบกลับกอง

ส่วนผสม

- เศษพืช ฟางข้าว	๑	ตัน
- มูลสัตว์	๒๐๐	กก.
- สารเร่ง พด.๑	๑	ซอง

วิธีการทำ

- นำเศษพืช มากองรวมกันให้มีฐานกว้าง ประมาณ ๒ เมตร ยาว ๓ เมตร ชั้นแรก สูง ๔๐ เซนติเมตร แล้วรดน้ำให้ชุ่ม
- เทมูลสัตว์ ๓ กระสอบ ทับด้านบน แล้วรดน้ำให้ชุ่ม
- นำสารเร่ง พด.๑ ใส่ในน้ำ แล้วคนให้เข้ากันประมาณ ๕-๑๐ นาที แบ่งเป็น ๓ ส่วน เทส่วนที่ ๑ ทับชั้นแรก
- ทำชั้นที่ ๒ และ ๓ ตามวิธีการเดิม
- ชั้นบนสุดปิดทับด้วยเศษพืชที่เหลือ เพื่อป้องกันการสูญเสียความชื้น กลับกองทุก ๑๐ วัน

ภาพที่ ๓ การผลิตปุ๋ยหมัก

๓.๑.๒ การผลิตน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยมีวิธีการทำ ดังนี้

การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

ส่วนผสม

- เศษวัชพืช	๓๐	กก.
- กากน้ำตาล	๑๐	กก.

- น้ำสะอาด ๑๐ ลิตร
- สารเร่ง พด.๒ ๑ ชอง

วิธีการทำ

- นำน้ำสะอาดใส่ในถังพลาสติก ๒๐๐ ลิตร
- นำสารเร่ง พด.๒ ใส่ในน้ำ แล้วคนให้เข้ากัน ทิ้งไว้ประมาณ ๑๐ – ๑๕ นาที
- นำเศษวัชพืช และพืชผักผลไม้ มาสับให้เป็นชิ้นเล็กๆ แล้วใส่ในถัง
- เทกากน้ำตาลลงในถัง คนให้เข้ากัน
- ปิดฝาไม่ต้องสนิท ทิ้งไว้ ๓ วัน แล้วคน ๑ ครั้ง
- คนทุกๆ ๓ วัน ให้ครบ ๒๑ วัน แล้วนำมากรองใช้ได้เลย
- อัตราการใช้น้ำหมักชีวภาพ ๕๐ มล. ต่อน้ำ ๑ ลิตร

ภาพที่ ๔ การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

๓.๑.๓ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

ศัตรูพืชเป็นปัญหาสำคัญในการผลิตพืชทุกชนิด ซึ่งพืชแต่ละชนิดจะมีศัตรูพืชที่แตกต่างกันไป การจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องใช้หลายวิธีร่วมกัน หรือผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยหลักปฏิบัติของการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน คือ

๑) การปลูกพืชให้แข็งแรง พืชที่แข็งแรงสมบูรณ์จะมีความสามารถทนทานต่อการทำลายของศัตรูพืช มีการจัดการปุ๋ย การจัดการน้ำที่ดี และมีการปลูกพืชหมุนเวียนในแปลง

๒) การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ โดยสำรวจระบบนิเวศอย่างสม่ำเสมอและหลีกเลี่ยงสารเคมีที่มีพิษทำลายศัตรูธรรมชาติ (ตัวห้ำตัวเบียน) ที่ควบคุมศัตรูพืช เลี่ยงแมลงหางหนีบ เพื่อปล่อยในแปลง ช่วยควบคุมศัตรูพืช

๓) สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตามสถานการณ์แปลงปลูก และดำเนินการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น เก็บไข่หนอน จับทำลาย ถอนต้นพืชที่ถูกทำลาย

๔) ใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และนำไปปฏิบัติใช้ในแปลง ดังนี้

๔.๑) วิธีเขตกรรม ได้แก่ การปรับสภาพดิน การใช้พันธุ์ดี การให้ปุ๋ย ให้น้ำที่เหมาะสม การตัดแต่งกิ่ง การกำจัดวัชพืช การปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชผสม และการเลื่อนเวลาปลูก

๔.๒) วิธีกล ได้แก่ การจับทำลายด้วยมือ การใช้มุ้งคลุมแปลง การใช้กับดักกาวเหนียว การเผาส่วนของพืชที่เป็นโรค

๔.๓) วิธีฟิสิกส์ ได้แก่ การใช้กับดักแสงไฟ ใช้ล่อตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล กับดักขวดพลาสติกใส่ใบกระเพราไว้ล่อแมลงวันผลไม้

๔.๔) ชีววิธี ได้แก่ การใช้แมลงหางหนีบ การใช้สารชีวภัณฑ์บีบเวเรียและไตรโคเดอร์มา

๔.๕) การใช้สารธรรมชาติ ที่มีฤทธิ์ในการควบคุมศัตรูพืชมาใช้ในการป้องกันกำจัด ได้แก่ การนำสารสกัดสะเดา บอระเพ็ด สาบเสือ ยาสูบ มาผลิตเป็นสมุนไพรไล่แมลงใช้เอง เป็นต้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๓.๒.๑ สภาพการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำประมง

- การเตรียมดิน จะใช้ปุ๋ยหมัก และเชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันหูลุมและใส่ปุ๋ยคอกเพื่อบำรุงดิน นอกจากนี้ยังใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งยังหมักดินด้วยฟางข้าว เศษหญ้าหรือใบไม้ รอบโคนต้นไม้ และแปลงปลูกพืชผัก

๓.๒.๒ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและการหมุนเวียนใช้ปัจจัยการผลิตอย่างต่อเนื่อง

- การนำเศษผลผลิตที่เหลือใช้ เช่น ฟางข้าว เศษพืชผักต่างๆ มาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ
- นำเปลือกผลไม้ เศษพืชผักไปใช้เลี้ยงไก่พื้นเมือง
- การนำพืชสมุนไพรหมักทำสมุนไพรไล่แมลง เพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๑) ด้านพื้นที่

- มีการบริหารจัดการพื้นที่ทำการเกษตรได้อย่างเหมาะสม
- มีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชุมชน
- มีการทำแนวกันไฟเพื่อป้องกันไฟป่าลุกลาม

๒) ด้านวิชาการเกษตร

- ศึกษา ค้นคว้า ทดลองด้วยตนเอง
- การขอคำแนะนำจากผู้รู้ และปราชญ์เกษตรด้านต่างๆ
- การเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม เครือข่ายด้านการเกษตรอื่นๆ
- การได้รับคำแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริม จากหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ แม่ฮ่องสอน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่ฮ่องสอน สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

๓) ด้านเศรษฐกิจ

- ยึดหลักพอเพียง พออยู่ พอกิน พอใช้ เหลือแบ่งปันและจำหน่าย
- จำหน่ายสินค้าเองในชุมชน และส่งผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง

๔) ด้านสังคม

- ร่วมกิจกรรมกับชุมชน หน่วยงานต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมและชุมชน

- สถานที่ศึกษาดูงานการทำไร่สวนผสม เกษตรทฤษฎีใหม่ ให้ความรู้กับเด็กนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจ

- ที่ปรึกษาและผู้นำเกษตรกรที่ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน
- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง

๕) ด้านสิ่งแวดล้อม

- มีการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

- บำบัดของเสีย ของเหลือใช้ มีการกำจัดขยะ เศษผลผลิตนำมาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง ผลิตแทนแดงเพื่อเป็นอาหารปลา

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- เป็นวิทยากรและเป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรผู้สนใจ

- เป็นจุดแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อศึกษาดูงานของกลุ่มเกษตรกร เจ้าหน้าที่ นักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑) ศพก.หลัก มีการให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาแก่เกษตรกรเกษตรกรในพื้นที่ที่ประสบปัญหาต่างๆ ดังนี้

๑.๑) ด้านการเพาะปลูก เช่น การแก้ไขปัญหาศัตรูพืช ดินปลูกพืชไม่เหมาะสม

๑.๒) ด้านแหล่งน้ำ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง

๑.๓) ด้านการตลาด เช่น ราคาผลผลิตตกต่ำมีการแปรรูปเพื่อจำหน่าย

มีการแก้ไขปัญหาโดยการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเอง และดำเนินสร้างเครือข่ายความร่วมมือในชุมชน เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร

๒) การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ดำเนินการเปิดโอกาสให้เกษตรกรในพื้นที่แจ้งปัญหาหรือความไม่พึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในภาคเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้รับการดูแลและสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือระหว่างเกษตรกรกับภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีการดำเนินงานบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร เช่น นโยบายภาครัฐ ข่าว กิจกรรมต่าง ๆ สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ และราคาสินค้าเกษตร โดยมีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ บริเวณศูนย์ ศพก.หลัก สื่อออนไลน์ และโซเชียลมีเดีย เพื่อให้เกษตรกรที่ติดตามหรือที่สนใจได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ ทันต่อเหตุการณ์ และใช้ประโยชน์ได้จริง

มีการให้บริการ คำแนะนำ และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เช่น การป้องกันศัตรูพืช การจัดการดินและปุ๋ย การใช้เทคโนโลยีการผลิตและนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยมีการอบรม สาธิตฝึกปฏิบัติ แปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ทำการเกษตรอินทรีย์
- เป็นที่ปรึกษา และผู้นำเกษตรกรในการส่งเสริมการปลูกพืชอินทรีย์ การทำไร่นาสวนผสม

เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และการจัดทำบัญชีครัวเรือน ให้แก่เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลักของอำเภอ

แม่ฮ่องสอน

- สถานที่ศึกษาดูงานการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรทฤษฎีใหม่ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลทาเหนือ

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) เป็นตัวแทนคณะกรรมการของอำเภอแม่ฮ่องสอนเข้าร่วมประชุม ศพก. ระดับจังหวัด และการประชุม อบรม กิจกรรมต่างๆ

๒) เป็นตัวแทนการประสานงานระหว่างเครือข่าย ศพก. กับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

๓) เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษา ประสานงาน และสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่อำเภอ

แม่ฮ่องสอน

๔) ดำเนินการส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร เทคโนโลยีใหม่ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

และผู้สนใจ

๕) ดำเนินการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ในการวางแผน การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของ ศพก.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- เป็นแหล่งศึกษาดูงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ การทำเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรทฤษฎี

ใหม่ ให้กับเกษตรกรในชุมชนหรือตำบลหรืออำเภอใกล้เคียง

- เกษตรกรปราดเปรื่อง (SF ต้นแบบ) สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม
- หมอดินอาสาตำบลทาเหนือ
- ปศุสัตว์อาสาตำบลทาเหนือ
- เป็นคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านห้วยบง
- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก)
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ
- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ฮ่องสอน
- ครูบัญชีอาสา สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- อดีตอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
- เกษตรกรปราดเปรื่อง (SF ต้นแบบ) สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม
- หมอดินอาสาตำบลทาเหนือ
- ปศุสัตว์อาสาตำบลทาเหนือ
- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศก้า.หลัก)
- ครูบัญชีอาสา สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ

ภาพที่ ๕ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เป็นสถานที่ศึกษาดูงาน ด้าน เกษตรอินทรีย์
- เป็นสถานที่ศึกษาดูงานการทำไร่นาสวนผสม เกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ออน และหน่วยงานภาคี
- เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน และด้านอื่นๆ
- เป็นครูบัญชีอาสา ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

แนวคิดในการทำงานของ นายสองเมือง ตากุล คือ ขยันทำงาน ช่วยเหลือสังคม พัฒนาหมู่บ้าน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางเกษร	อักษรรัตน์	เกษตรอำเภอแม่ออน
๒. นายสองเมือง	ตากุล	เกษตรกรต้นแบบ
๓. นางสาวอริศรา	มทาวงค์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นางสาวธิดารัตน์	ไชยมงคล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๕. นายธัญญ์ ยศชนะ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๖. นางสาวจุฑานาฏ วงศ์สาม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียนจะเป็นรูปแบบการถอดบทเรียนจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของเกษตรกรต้นแบบ ศพก. โดยการเล่าเรื่องจะใช้เครื่องมือดังนี้

๑. การสังเกต

๒. การสัมภาษณ์

๓. การสนทนากลุ่ม

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ทีมงานถอดบทเรียนระดับอำเภอยังมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการถอดบทเรียนน้อย ข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการถอดบทเรียนอาจจะไม่ละเอียดพอ

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

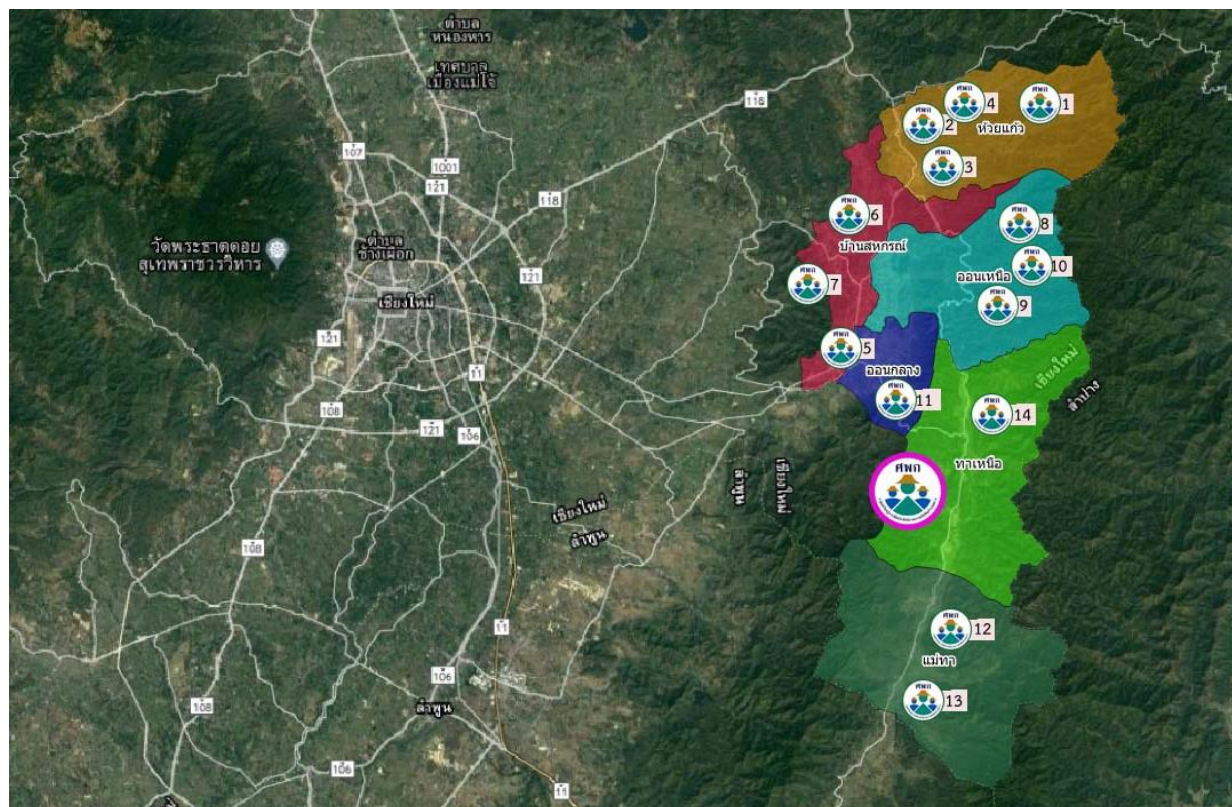
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. หลัก และศพก. เครือข่าย

พิกัดศูนย์ ศพก.หลัก : Latitude : ๑๘.๖๗๔๕๘๙ Longitude : ๙๙.๒๙๐๒๙๕

X : ๕๓๐๖๑๒ Y : ๒๐๖๔๘๔๖ (Zone ๔๗)

ภาพกิจกรรมถอดบทเรียน

